

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

VUKASOVIĆ T., LYZANETS A. DIGITAL TRANSFORMATION AS A DRIVER OF GLOBAL ECONOMIC GLOBALIZATION	8
AŠKERC ZADRAVEC K., PUGACHEVSKA K. FORMATION OF A NEW PARADIGM OF STATE ECONOMIC POLICY IN THE CONTEXT OF GLOBAL TRANSFORMATIONS	10
ІВАНОВ Ю., ШЛИКОВА В. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ЄС В СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	11
КАПЛІЙ Т. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ НІМЕЧЧИНИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	14
ЛЮБИЦЕВА О., СИРОВЕЦЬ С., ЛУЖАНСЬКА Т. ВІЗІЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СТРАТЕГІЧНА МЕТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	17
ЛУЖАНСЬКА Т., ІЛЬТЮ Г., ТУРЯНИЦЯ А. ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	20
ЛИЗАНЕЦЬ А., ПРИГУЛА В. ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ НА КАДРОВУ ПОЛІТИКУ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	23
МАТВІЙЧУК Л., ЛЕПКІЙ М., ЛУЖАНСЬКА Т. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІКА ВОЄННОГО ЧАСУ	26
МОСКАЛЮК С., МЕТІЛЬ Т. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ	30
ПАПП В., БОШОТА Н., ЛУКАВЕЦЬКА В. РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	32
ПОЛЯКОВА О. ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЛЯ ЗЕЛЕНОЇ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	35
ПАСЄКА С., МАРАКСІНА С. РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	38
РОСОЛА У., РОСОЛА А. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА У ВИМІРІ ВОЄННОГО СТАНУ	41
РОМАНЮК Р. АНАЛІЗ РИНКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
ЧЕРНИЧКО Т., ЦОГЛА С. ДЕМОГРАФІЧНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	45

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

БОСТАН В., МЕТІЛЬ Т. СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА СТРИМУВАННЯ УРБАНІЗАЦІЇ	48
ВЕРЕЦЬКИЙ Д. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	50
ДЖУНКОВСЬКА К., МАЙСАК В. УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО РИНКУ ЄС	52
ДОНЧЕНКО О. ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	54

трансформації та забезпечення продовольчої безпеки. Лише узгоджені дії держави, бізнесу та міжнародних партнерів здатні забезпечити стійке післявоєнне зростання та інтеграцію України у глобальний економічний простір.

Список використаних джерел:

1. Балаклеєць К.Ю., Родченко В.Б. Чинники трансформації бізнес-процесів в розвитку індустрії 4.0. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2024. Т. 8. 2. С.153–170. DOI: <http://doi.org/10.23939/semi2024.02>
2. Згурська О. М., Кириченко А. О. Цифрова трансформація через платформізацію: виклики та можливості для ікт-компаній. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2025. №1. С. 4–9. DOI: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2025.010409>.
3. Терешко Ю.В., Тардаскін Т.М., Толкачева Г.В. Трансформація економічних та управлінських процесів підприємств в умовах цифровізації бізнес-середовища. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 10. С. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.10.81>

УДК 911. 3/2

ТЕТЯНА ЛУЖАНСЬКА

кандидат географічних наук,
доцент, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ГАЛИНА ІЛЬТЬО

кандидат політичних наук,
доцент, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

АНАСТАСЯ ТУРЯНИЦЯ

здобувач вищої освіти спеціальності С6 Географія та регіональні студії
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У системі сучасних соціально-економічних досліджень індустріальні парки розглядаються як елементи територіальної організації господарства, що відіграють важливу роль у формуванні просторової структури промисловості, трансформації міських і приміських територій та регіонального розвитку загалом. Індустріальний парк виступає: локалізованим промисловим утворенням; вузлом концентрації економічної активності; елементом регіональної виробничо-територіальної системи; фактором переформатування просторової структури зайнятості населення. Важливо враховувати типи індустріальних парків (brownfield та greenfield), їх функціональну спрямованість (універсальні чи спеціалізовані), а також сприятливі умови для залучення міжнародних інвестицій.

Законодавча база України, зокрема Закон України «Про індустріальні парки» та Концепція їх розвитку, виступають важливим підґрунтям для підтримки промислових ініціатив на державному рівні управління. До того ж, стратегія Кабінету Міністрів України на 2023-2030 роки формує правові рамки для подальшого розвитку індустріальних парків. Водночас актуальним завданням залишається адаптація нормативних документів до умов воєнного стану та процесів післявоєнної відбудови господарського комплексу України.

Основними складовими розвитку індустріальних парків виступають:

1) *інноваційність* – орієнтація не лише на відновлення виробництва, а й на впровадження сучасних технологій у сферах зеленої енергетики, ІТ та індустрії 4.0.;

2) залучення малих і середніх підприємств – їхня участь у кластерах посилює економічний потенціал та інноваційність, потребує інституційної підтримки й доступу до фінансування;

3) сталий розвиток – перехід до екологічних індустріальних парків, що враховують екологічні стандарти та підвищують інвестиційну привабливість;

4) моніторинг і прогнозування – створення системи оцінки та прогнозування розвитку парків для адаптації до змінних умов.

У комплексі ці заходи здатні підвищити ефективність та конкурентоспроможність індустріальних парків, сприяючи відновленню економіки та її розвитку у післявоєнний період.

Діяльність індустріальних парків визначається низкою ключових чинників:

1) зростання інвестиційної активності – стимулює розвиток високотехнологічних виробництв і сприяє інтеграції України у глобальні виробничі ланцюги;

2) залучення іноземних інвестицій та технологій – відкриває нові можливості для впровадження інноваційних рішень у промисловості, що підвищує конкурентоспроможність українських підприємств;

3) еколого-економічний ефект – створення індустріальних парків сприяє економічному зростанню регіонів та зменшує надмірну концентрацію виробництва у містах, що позитивно впливає на стан довкілля та якість життя населення [2].

При цьому залучення інвестиційних ресурсів через інфраструктурні проекти розвитку має вирішальне значення для розбудови господарського комплексу України.

Найбільша кількість індустріальних парків зосереджена у Києві та Київській області завдяки розвиненій транспортній інфраструктурі та статусу економічного центру країни. Водночас зростає активність у Львівській області, що має вигідне географічне положення та доступ до європейських ринків. Прикладом виступає новий індустріальний парк «Сигнівка», включений до Реєстру України у жовтні 2023 року, який поєднує виробничу базу з науково-технологічним осередком та бізнес-інкубатором. Це свідчить про важливість розвитку інноваційних парків, здатних стати центрами стартапів та технологічних розробок.

Нині в Україні більше 60% індустріальних парків перебувають у комунальній власності, що демонструє активну роль місцевих органів влади. Водночас зростає тенденція до створення приватних парків, які завдяки гнучкості управління та швидкій реакції на ринкові зміни мають значний потенціал для залучення інвестицій та впровадження інновацій.

Навіть у складних умовах воєнного стану в Україні законодавчі механізми дозволяють:

1) модернізувати виробничі потужності та впроваджувати новітні технології;

2) забезпечувати сталий розвиток промисловості й економіки на місцевому рівні, особливо у постраждалих регіонах.

Для ефективного функціонування індустріальні парки повинні мати розвинену інфраструктуру – енергетичну, транспортну та цифрову. Це створює конкурентне середовище для підприємств, а також дає змогу формувати спеціалізовані зони, що концентрують виробництва різних галузей і забезпечують нові робочі місця.

Розвиток індустріальних парків у Карпатському регіоні, зокрема на території Закарпатської області, має значний потенціал для стимулювання економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності та інтеграції в європейські виробничі ланцюги. Враховуючи стратегічне розташування цього регіону, що поєднує кілька європейських країн, створення та розвиток індустріальних парків може стати важливим елементом не тільки економічної, а й соціальної стабільності в умовах сучасних викликів.

Індустріальні парки в Карпатському регіоні мають великий потенціал завдяки низці факторів:

1) *експортоорієнтовані галузі*. Враховуючи географічне розташування, однією з головних спеціалізацій таких парків є виробництво товарів, орієнтованих на експорт у ЄС. Наприклад, машинобудування, текстильна та харчова промисловість, що має попит на європейських ринках;

2) *логістичні центри*. Створення сучасних логістичних центрів зберігає актуальність через важливе значення транспортної інфраструктури, зокрема міжнародних автомобільних і залізничних магістралей. Це дає можливість знижувати витрати на транспортування товарів та забезпечує легкий доступ до Європи;

3) *розвиток інноваційних технологій*. Індустріальні парки можуть слугувати базою для розвитку високих технологій, стартапів та інновацій, що дозволяє регіону інтегрувати новітні досягнення у промисловість.

Особливістю розвитку індустріальних парків у Карпатському регіоні має бути врахування екологічних та соціальних аспектів:

1) *еко-індустріальні парки*. Враховуючи багатий природний потенціал Карпат, важливо створювати індустріальні парки, що будуть відповідати принципам сталого розвитку. Це може включати використання відновлювальних джерел енергії, оптимізацію водоспоживання та зменшення впливу на довкілля.

2) *соціальна відповідальність*. Розвиток індустріальних парків також має сприяти поліпшенню соціальних умов життя населення регіону. Це включає підтримку місцевих громад, створення умов для навчання та розвитку кваліфікованої робочої сили.

Як приклад, Закарпатська область, завдяки своїм природним та економічним умовам, демонструє багатоаспектний розвиток індустріальних парків:

1) *автопромисловість*. Хоча цей сектор не є традиційним для Закарпаття, індустріальний парк «Соломоново» вже розвиває виробництво, орієнтуючись на експорт в ЄС завдяки своєму стратегічному розташуванню поблизу кордону;

2) *машинобудування та інноваційні технології*. Парк «Марамуреш» та «Френдлі Вінд Технолоджі» орієнтуються на високотехнологічні виробництва, що є важливим етапом для модернізації економіки регіону;

3) *лісова, меблева та деревообробна промисловість*. Традиційно для Закарпаття, ці галузі мають великий потенціал завдяки багатим лісовим ресурсам, що дозволяє забезпечити додаткові робочі місця та збільшити експортні можливості;

4) *логістика та складські послуги*. Парк «Ужгород» і «Марамуреш» розвиваються як важливі логістичні центри, що відповідають за міжнародні транспортні потоки і збільшення ефективності логістичних операцій між країнами ЄС і Україною;

5) *харчова промисловість*. Три індустріальні парки Закарпаття орієнтовані на переробку місцевої аграрної продукції, що підтримує традиційну для регіону економічну діяльність і сприяє розвитку місцевого агро бізнесу;

6) *будівельні матеріали*. Підвищений попит на будівельні матеріали як в регіоні, так і за межами України сприяє розвитку цієї галузі, що також пов'язано з відновленням інфраструктури післявоєнний період [3].

Одним із ключових викликів для розвитку індустріальних парків Карпатського регіону є кадровий дефіцит. Залучення внутрішньо переміщених осіб (ВПО) є важливим кроком для вирішення цієї проблеми. Люди, що втратили роботу на сході України через бойові дії, можуть знайти нові робочі місця в Карпатському регіоні, що не тільки сприятиме економічному розвитку, але й покращить соціальну стабільність. Програми навчання та перекваліфікації є необхідними для підвищення кваліфікації працівників, що дозволить їм відповідати сучасним вимогам ринку праці та підвищити їх продуктивність.

Перспективними напрямками розвитку індустріальних парків в Україні є:

1) *еко-індустріальні парки* – орієнтація на екологічні та енергоефективні рішення у відповідь на глобальні кліматичні виклики, що може стати конкурентною перевагою на світовому ринку.

2) *інноваційні та технологічні кластери* – трансформація парків у центри розвитку стартапів та високотехнологічних компаній.

3) *стратегічне планування та інвестиції* – співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, залучення іноземного капіталу та створення сприятливих умов для бізнесу.

В умовах післявоєнної відбудови індустріальні парки можуть стати одним із ключових механізмів соціально-економічного зростання України. Україна має досвід співпраці з європейськими кластерними асоціаціями та бере участь у розвитку мережі Digital Innovation Hubs. Подальший розвиток потребує реалізації практично орієнтованих заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування індустріальних парків, подолання дефіциту кваліфікованих кадрів, модернізацію інфраструктури та створення привабливого інвестиційного середовища.

Список використаних джерел:

1. *Артёмова А. Цифрова трансформація інноваційних систем підприємств: механізми змін, зниження витрат і підвищення конкурентоспроможності. Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми. 2025. № 2. С. 1–8. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.2.01>.*

2. *Беновська Л.Я. Індустріальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти / Л.Я. Беновська // ISSN 2071-4653 Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2018. – Вип. 3(107). С. 509-517.*

3. *Статистичний збірник «Регіони України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukr.stat.gov.ua>.*

УДК 005.95:338.48

АНЖЕЛА ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ВІТАЛІЙ ПРИТУЛА

здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ НА КАДРОВУ ПОЛІТИКУ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Сучасний стан функціонування вітчизняної економіки характеризується складними викликами, зумовленими умовами воєнного стану, загальною нестабільністю та високим рівнем невизначеності зовнішнього середовища. Зазначені чинники здійснюють деструктивний вплив на всі бізнес-процеси, провокуючи глибокі трансформації на ринку праці та диктуючи гостру потребу в оперативному корегуванні підходів до управління персоналом.

Така ситуація є характерною для всіх секторів господарювання, проте найбільш критично вона проявляється у сфері послуг, зокрема на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу, які є надзвичайно чутливими до коливань споживчого попиту та кадрової турбулентності. У зв'язку з цим, пошук нових стратегій адаптації кадрової політики до реалій сьогодення стає пріоритетним завданням для забезпечення життєздатності підприємств індустрії гостинності.

Розвиток національного ринку праці України у 2024–2026 роках характеризувався глибокими структурними змінами, спричиненими тривалою війною та демографічною кризою. До ключових тенденцій, що формують сучасний національний ландшафт зайнятості слід віднести: критичний дефіцит кадрів («риннок кандидата»); стрімке

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>